

Tarkastuslautakunnalle

VANHUSNEUVOSTON VASTAUS HELSINGIN KOTIHOIDON PALVELUJA KOSKEVAAN TIETOPYYNTÖÖN

Vanhusneuvosto kiittää 10.12.2021 saamastaan tietopyynnöstä ja vastaa annettuihin kysymyksiin seuraavasti:

1) Mitkä asiat toimivat Helsingin kotihoidossa mielestänne hyvin?

Kotihoidossa on pääosin työhönsä sitoutuneita työntekijöitä, jotka haluavat tehdä työnsä hyvin. He tekevät parhaansa ja saavat paljon aikaa vaativissa olosuhteissa.

2) Mitkä asiat vaativat Helsingin kotihoidossa mielestänne kehittämistä?

Tärkeimmät kehittämiskohteet ovat vanhusneuvoston näkökulmasta:

Henkilökuntapula on kaikkein suurin ongelma jokaisella alueella. Keinot riittävän henkilöstön saamiseksi ammattitaitoa vaativiin tehtäviin täytyy löytää. Lisäksi tarvitaan hoiva-avustajia avustaviin tehtäviin.

Kotihoidon tilanne johtuu osittain siitä, että hyvin huonokuntoisia vanhuksia joudutaan hoitamaan kotona. Ympärivuorokautisen hoidon kynnys on liian korkea, sillä paikkoja on vähennetty liikaa. Paikkoja tulee lisätä, jolloin kotihoidon työpaine helpottuu ja työntekijöillä on paremmat edellytykset hoitaa työnsä hyvin.

Henkilökunnan niukkuus ja vaihtuvuus on johtanut siihen, että kokonaisvaltainen tuki jää puutteelliseksi. Välttämättömin arjen pyörittäminen ja terveydenhoidolliset tehtävät hoidetaan, mutta lyhyillä käynneillä asiakkaan tilanteeseen ei kyetä kiinnittämään tarvittavaa huomiota. Esimerkiksi lähisuhdeväkivaltaa ja muu kaltoinkohtelua ei riittävän herkästi havaita eikä siihen puututa. Ohjeistusta on, mutta puuttumisen kynnys on liian korkea. Tähän liittyy se, että kriisipaikkoja ongelmatilanteita varten on liian vähän. Pahimmillaan jopa asiakkaiden turvallisuus voi vaarantua.

Omaisille voi jäädä liian suuri vastuu tilanteesta. Omaisten tiedonsaanti on vaikeutunut työn siirryttyä sähköisiin järjestelmiin. Omaisten vaikea saada yhteyttä henkilöstöön. Viestivihkosysteemi on vanhentunut, eikä enää toimi. Omaisten huoli on usein suuri, kun tiedonkulku henkilöstön kanssa ei suju ja ikäihmisen omaa tahtoa painotetaan niin paljon.

Kielivaikeudet hoitajan ja asiakkaan välillä ja suhteessa omaisiin ovat myös yleisiä. Onko kaupunki panostanut riittävästi henkilökunnan kielikoulutukseen? Kiihtyvässä kilpailussa hoitoalan työntekijöistä kaupungin tulee aktiivisesti rekrytoida työntekijöitä, joilla kielitaidossa on puutteita, mutta osaamista ja halukkuutta työhön on. Käytännön kielitaitoa voi oppia osana työtä, kun siihen tuetaan. Mahdollisuus kielitaidon parantamiseen motivoi ja sitouttaa työhön.

Osalle asiakkaista kotihoidon maksut nousevat liian korkeaksi. Jos asiakkaalla on omaishoitaja ja molempien puolisojen tulot huomioidaan maksua määriteltäessä, saattaa maksu nousta korkeammaksi kuin omaishoidon palkkio. Tulisi selvittää, saavatko asiakkaat riittävästi ohjausta hakea maksujen kohtuullistamista ja tarvittaessa esim. ehkäisevää toimeentulotukea.

3) Onko tiedossanne, että säännöllisen kotihoidon piiriin pääsyssä olisi alueellisia, eli kotihoitoyksiköiden välisiä, eroja?

Kotihoidossa on paljon alueellisia eroja, myös suurpiirien ja alueiden sisällä. Eroja on esim. idän alueen sisällä. Eri henkilöillä on myös erilaisia toimintakäytäntöjä.

Vanhusneuvoston puolesta

Auni-Marja Vilavaara
puheenjohtaja

Lahja Sjöblom
varapuheenjohtaja